

Nærings- og fiskeridepartementet

Vår dato:
11.02.2021
Vår ref: 127428

Innspill til høring om endringer i samvirkeloven (ID 127425)

Norsk Landbrukssamvirke viser til høring om endringer i samvirkeloven og øvrige foretakslover. Våre innspill gjelder i hovedsak de foreslåtte endringene i samvirkeloven.

Norsk Landbrukssamvirke (heretter; NL) er en interesseorganisasjon for 17 bondeideeide samvirker og organisasjoner i landbruket, blant annet TINE, Nortura, Felleskjøpet Agri, Hoff, Honningcentralen, Gartnerhallen, Landkreditt, Geno, Norsvin m. fl.

Vi ønsker først å gi noen kommentarer til spørsmål som er løftet fram i høringsnotatet, og lenger ned vil vi gi noen kommentarer på spørsmålene som departementet ber om spesifikk tilbakemelding på.

NLs medlemmer har gode erfaringer fra det siste året med bruk av digitale møteplattformer. Det er riktig og viktig at det nå blir større fleksibilitet i loven.

Våre medlemmers generelle inntrykk er at fysiske møter fortsatt vil foretrekkes framfor digitale, men de mener det bør være opp til styret å bestemme møteform. Dette taler derfor for at lovverket bør være fleksibelt, slik det nå foreslås.

Bruk av elektronisk protokoll

NL støtter departementets forslag om elektronisk signering av protokoller.

Kommentarer på spørsmål fra departementet:

1. Er det behov for å videreføre styremedlemmers rett til å delta ved elektroniske hjelpemidler i møter som styreleder har bestemt at skal gjennomføres med personlig fremmøte?

I den midlertidige unntaksloven har styremedlemmer som nevnt rett til å kreve å delta digitalt, selv om det er innkalt til fysisk møte, jf. § 3-2 (2). Departementet foreslår ikke å videreføre denne retten, men ber om høringsinstansenes syn.

Slik vi ser det, er det ikke behov for en permanent hjemmel som regulerer dette i loven. Det bør være opp til styret å bestemme hvordan møtet skal avholdes, og styreleder bør kunne

avgjøre om enkeltmedlemmer kan delta elektronisk. Styreinstruksen bør si noe om hvordan styret skal bestemme møteform.

I enkelte saker kan det være viktig at styreleder har det avgjørende ordet når det kommer til valg av møteform. Det kan være saker som av ulike grunner ikke egner seg for digital deltakelse, f.eks. hvis det innebærer deling av svært sensitiv informasjon eller fordi saken er så konfliktfylt at den bør behandles i fysisk møte. Vi ser samtidig at det kan være gode grunner for at flertallet av styremedlemmene skal kunne kreve å endre møteformen, hvis de mener det er behov for det.

2. Bør alternativ 1 eller alternativ 2 for ordinær gjennomføring av generalforsamling og årsmøte foreslås?

Først vil vi påpeke at det er positivt at fysiske årsmøtet fortsatt blir hovedregelen.

Norsk Landbrukssamvirke støtter samtidig departementets alternativ 2, som sier at styret får myndighet til å beslutte elektronisk generalforsamling eller årsmøte uten at det på forhånd er vedtektsfestet. Erfaringene fra 2020 tilsier at styret bør ha myndighet til å kunne bestemme om årsmøtet skal holdes digitalt eller ikke. Møteform bør derfor ikke ligge i vedtektene. Uavhengig av møteform bør forsvarlighetskrav ligge til grunn. Dette gjelder for både styremøter og årsmøter.

Departementet foreslår følgende i §45a (2): «*Dersom årsmøtet blir gjennomført ved fysisk møte, har medlemmene rett til å delta ved hjelp av elektroniske hjelpemiddel, med mindre styret finn at det ligg føre sakleg grunn for å nekte.*»

I motsetning til styremøter, som har få deltakere, kan samvirkeforetakenes årsmøter potensielt bli veldig store, på grunn av mange eiere. Erfaringene fra 2020 tilsier at en kombinasjon av fysisk og digitale møter per nå ikke anbefales. Dette blir fort to møter, og oppfattes lite heldig. Departementet bør vurdere om det i det hele tatt bør foreslås en slik bestemmelse. Dersom noen er forhindret fra å møte fysisk, bør vara stille i stedet. Departementet bør klargjøre i forarbeidene hva man ser for seg kan være evt. «saklig grunn til å nekte» noen å delta elektronisk. Saklighetskravet knyttet til styrets begrunnelse for valg av møteform, bør ikke tolkes for strengt. Dette bør også kommenteres på i forarbeidene. Vil for eksempel uhensiktsmessig gjennomføring med dels fysisk, dels elektronisk deltakelse, være tilstrekkelig «saklig grunn»?

3. Er det grunn til å skille mellom ulike foretaksformer i reguleringen, særlig om det er grunn til å være mer restriktiv med å tillate elektronisk generalforsamling i allmennaksjeselskaper?

Norsk Landbrukssamvirkes generelle tilbakemelding er at lovverket bør tilstrebes å være likt for alle selskapsformer, med mindre det er spesielle egenskaper ved foretaksformen som tilsier noe annet.

Et eksempel hvor det er viktig at departementet nå bruker samme definisjon og ordbruk, er i omtalen av «forsvarlige» vs. «fullcode» møter. Vi mener at «forsvarlig» bør erstatte «fullgod» (for eksempel jf. samvirkeloven §82).

4. Bør det innføres en adgang for et mindretall til å kreve fornyet behandling av enkeltsaker ved møter uten personlig fremmøte?

Nei, det vil i så fall undergrave forsvarlighetskravet som ligger bak styrets beslutning om møteform. Det undergraver også departementets forslag om å likestille digitale med fysiske

møter, og kan føre til at møter som egner seg for elektronisk behandling, blir avholdt fysisk for å unngå forsinkende (og fordyrende) omkamp.

5. Hvilke vurderinger bør legges til grunn for forsvarlighetskravet, slik at rettigheter og plikter best kan ivaretas, og særlig i foretak med mange eiere eller medlemmer?

NL mener det holder å skrive at det skal være forsvarlig, og at det ikke er behov for utdypning i loven. Hvordan dette tolkes, kan alternativt beskrives i forarbeidene. Etter vår oppfatning er forsvarlighetskravet godt nok regulert i forslaget. Vi er skeptiske til at det knyttes for mange formelle/prosessuelle krav til dokumentasjon av vurderingen. Styreprotokollen kan fortelle om forsvarlighetskravet har vært vurdert, men loven bør ikke legge opp til et system med kompliserte eller tyngende krav til dokumentasjon.

6. Vil aksjelovens bestemmelser sammenholdt med det foreslåtte kravet til «forsvarlighet» ivareta eiernes rettigheter og forhindre misbruk av reglene, eller er det behov for ytterligere reguleringer?

Vi tolker at dette spørsmålet også gjelder samvirkeloven (for eksempel §82).

Med et mer fleksibelt lovverk knyttet til møteform, er det nødvendig at det følges av et krav om forsvarlighet. Se våre øvrige kommentarer om forsvarlighetskravet under spørsmål 5.

7. Vil en endring i kravet om at saken skal forelegges revisor, kunne føre til økt bruk av reglene om forenklet generalforsamling?

Vår tolkning er at dette spørsmålet gjelder samvirker med mindre enn 20 medlemmer. Det er derfor ikke relevant for oss.

8. Bør daglig leder og revisor ha rett til å kreve at saken behandles av generalforsamlingen i møte?

Vår tolkning er at dette spørsmålet gjelder samvirker med mindre enn 20 medlemmer.

9. Bør det innføres en regel om at forhåndsstemmer kan benyttes også der det ikke er vedtektsfestet?

NL mener det ikke er behov for å lovfeste en slik regel. Generelt bør dette så langt som mulig unngås, og organisasjonene bør i så fall vedtektsfeste en slik rett selv.

Med vennlig hilsen
Norsk Landbrukssamvirke

Julie Nåvik Hval
(sign)